

การพัฒนาเนื้อหารายวิชาการออกแบบลายพิมพ์ผ้า
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาออกแบบสิ่งทอ
วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

นางสาวคุณิ สุทธารชุน

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาศิลปศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2531

ISBN 974-569-031-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

014294

I 15602217

A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON FABRIC DESIGN
FOR TEXTILE DESIGN STUDENTS AT THE CERTIFICATE LEVEL
OF THE INSTITUTE OF TECHNOLOGY AND VOCATIONAL EDUCATION,
BANGKOK TECHNICAL CAMPUS

Miss Dussadee Sontararachon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Education

Department of Art Education
Graduate School

Chulalongkorn University

1988

ISBN 974-569-031-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การพัฒนาเนื้อหารายวิชาการออกแบบลายพิมพ์ผ้า
สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชา
ออกแบบสิ่งทอ วิทยาลัย เทคโนโลยีและอาชีวศึกษา
วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ

โดย

นางสาวคุณฉวี สุนทรารชุน

ภาควิชา

ศิลปศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ

อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรากษ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ

(อาจารย์ สุรัตน์ วัฒน)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.สันติ คุณประเสริฐ)

อาจารย์ที่ปรึกษา

(อาจารย์ ดร.จุมพล พูลภัทรชีวิน)

กรรมการ

(อาจารย์ ดร.อาภาพ ติรสสาร)

ศุภฎี สุนทรารชุน : การพัฒนาเนื้อหาวิชาวิชาการออกแบบลายพิมพ์ผ้า สำหรับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาออกแบบสิ่งทอ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิคกรุงเทพฯ (A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON FABRIC DESIGN OF TEXTILE DESIGN STUDENTS AT THE CERTIFICATE LEVEL OF THE INSTITUTE OF TECHNOLOGY AND VOCATIONAL EDUCATION, BANGKOK TECHNICAL CAMPUS)
อ.ที่ปรึกษา คร.สันติ คุณประเสริฐ คร.จุมพล พูลภัทรชีวิน , 179 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเนื้อหาวิชาวิชาการออกแบบลายพิมพ์ผ้า สำหรับนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ แผนกวิชาออกแบบสิ่งทอ วิทยาลัยเทคโนโลยีและอาชีวศึกษา วิทยาเขตเทคนิค กรุงเทพฯ

การศึกษาวิจัยมีขั้นตอนดังนี้

1. ค้นหาเอกสาร ศึกษาทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาปรับปรุงเนื้อหา วิชาวิชาการออกแบบลายพิมพ์ผ้า
2. ประเมินหาความจำเป็นเบื้องต้น (Needs Assessment) ของวิชาการออกแบบลายพิมพ์ผ้า ของกลุ่มผู้บริหาร กลุ่มนักศึกษา และอาจารย์ เกี่ยวกับสภาพความเป็นไปในปัจจุบันสภาพที่ควรจะเป็นไป ในอนาคต โดยนำผลที่ได้มาใช้ประกอบการวางแผน หรือพัฒนาปรับปรุงเนื้อหาวิชาวิชาการออกแบบลายพิมพ์ ผ้า
3. การวิจัยเพื่อพัฒนา เนื้อหาวิชาวิชาการออกแบบลายพิมพ์ผ้า โดยใช้วิธีวิจัยอนาคตแบบ EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) ซึ่งเป็นผลมาจากการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ คาคการณ์แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น จากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 7 ท่าน การเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเป็นการเลือกแบบ เจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งประกอบด้วย ผู้ประกอบการธุรกิจอุตสาหกรรมการพิมพ์ผ้า นัก ออกแบบลายพิมพ์ผ้า และนักวิชาการ การเก็บข้อมูลได้ดำเนินการรวม 3 รอบ โดยรอบแรกเป็นการสัมภาษณ์ เกี่ยวกับคุณสมบัติที่นักออกแบบลายพิมพ์ผ้าจะต้องมี และหัวข้อเนื้อหา วิชาที่จะต้องศึกษา แล้วนำผลสัมภาษณ์ มาจัดทำเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วงคะแนน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตรวจเช็ค ออก ความคิดเห็นในรอบที่สอง และนำผลของข้อความจากแบบสอบถามในรอบที่สอง ที่มีค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.25 ขึ้นไป มาจัดทำเป็นแบบสอบถามรอบที่สาม โดยใช้คำถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ช่วงคะแนน และ คำถามแบบปลายเปิด ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมายรายวิชา คำอธิบายรายวิชา การแบ่งหน่วยและบทเรียน และจุดประสงค์การสอน เพื่อนำมาใช้ถามผู้เชี่ยวชาญอีกครั้งหนึ่ง ผลของข้อมูลที่ได้ออกแบบสอบถามในรอบสุดท้าย ได้นำมาคำนวณหาค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ แล้วนำมาวิเคราะห์เสนอเป็นผลการวิจัยในรูป ตารางและความเรียง เขียนในรูปของเนื้อหาวิชา

ผลการวิจัยทำให้ทราบถึง คุณสมบัติของนักออกแบบลายพิมพ์ผ้าที่พึงประสงค์ หลักวิชาการออกแบบ ลายพิมพ์ผ้าที่ควรศึกษา และการแบ่งหน่วยการสอน รวมไปถึงจุดประสงค์ของการสอนที่ควรจะเป็น ตามที่กลุ่ม ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอความคิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะและคาคการณ์ไว้

ภาควิชา ศิลปศึกษา.....
สาขาวิชา ศิลปศึกษา.....
ปีการศึกษา 2530.....

ลายมือชื่อนิติ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
.....

DUSSADEE SONTARARACHON : A DEVELOPMENT OF COURSE CONTENT ON FABRIC DESIGN FOR TEXTILE DESIGN STUDENTS AT THE CERTIFICATE LEVEL OF THE INSTITUTE OF TECHNOLOGY AND VOCATIONAL EDUCATION, BANGKOK TECHNICAL CAMPUS. THESIS ADVISOR : Dr. SANTI KHUNPRASERT , Dr. CHUMPOL POOL-PATARACHEVIN 179 pp.

The purpose of the study was to development a course content on Fabric design for Textile design students at the certificate level of the Institute of Technology and Vocational Education, Bangkok Technical Campus.

Methods of the study included :

1. Studied theories and principles, including collecting data, concerning course content development of Fabric design.
2. Conducted "Needs Assessment" on Fabric design course with college administrators, students, and teachers; concerning the present and future learning-teaching situations and used the resulting data as a preparatory information to develop the course content.
3. Developed the course content of Fabric design by employing the EDFR (Ethnographic Delphi Futures Research) which emphasis on advise, comment, and judgement of the expert panel. Seven experts were selected by using the purposive sampling method, they were experts in the area of Fabric design such as manufacturers, educators, and designers. Then three rounds of the EDFR have been conducted. In the first round the researcher interviewed the experts concerning major principles and then construct the Five Rating Scale questionnaires. In the second round, questionnaires have been conducted with the experts and resulting data have been an analyzed by employing the statistical median of upper 3.25 basis, and then reconstruct another set of the Five Rating Scale questionnaires, together with open-ended questions. These questionairs consisted of Educational goals, course objectives, course description and lesson topics. In the third round, the last set of questionnaires have been conducted and statistical analyzed by median and interquartile range, and then presented in tables with explanations.

It was found that the qualified professional fabric designer criterias have been established under the expert panel approval. In addition course content and teaching units of Fabric design have been developed.

ภาควิชา ศิลปศึกษา
สาขาวิชา ศิลปศึกษา
ปีการศึกษา 2530

ลายมือชื่อผู้จัดทำ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่ง
ของ คร. สันติ คุณประเสริฐ และ คร. จุมพล พูลภัทรชีวิน อาจารย์ที่ปรึกษาทั้ง
สองท่าน ที่กรุณาให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นต่าง ๆ ของการวิจัยมาด้วยดีตลอด
ผู้วิจัยขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิชัย ไลละวิทย์มงคล อาจารย์
ไพโรจน์ คุณนิษกะ อาจารย์ ชัชวาลย์ งามศรี คุณทัศนกร อ่องระเบียบ
คุณทินนาก นิสาลักษณ์ คุณสาธิต อีระประเสริฐ คุณเขาวนิจ ทองพาทูสังจะ ซึ่ง
กรุณาให้ข้อมูลอย่างละเอียดในทุก ๆ รอบของการเก็บข้อมูล

ขอขอบพระคุณ คร. เพิ่ม กอมณี อาจารย์ วิภา มิ่งขวัญ เพื่อน ๆ
ทุกท่านที่มีส่วนช่วยให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงด้วยดี และขอขอบคุณบัณฑิต
วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้ทุนสนับสนุนในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้

ท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา ซึ่งสนับสนุนใน
ด้านการเงิน และให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
คุณฉวี สุนทรารชุน

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญแผนภูมิ	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
แนวเหตุผลและทฤษฎีสำคัญ	5
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	7
ขอบเขตของการวิจัย	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	7
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	9
ความหมายของ "การออกแบบลายพิมพ์ผ้า"	9
แนวความคิดเกี่ยวกับการสอน	13
เนื้อหารายวิชาและเกณฑ์ในการเลือก	18
เทคนิคการวิจัยอนาคตแบบ EDR	24
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	38
ขั้นตอนการวิจัย	38
การวิเคราะห์ข้อมูล	44
การตีความ	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	49
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	49
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	91
สรุปผลการวิจัย	93
อภิปรายผลการวิจัย	104
บรรณานุกรม	128
ภาคผนวก	134
ภาคผนวก ก.	135
ภาคผนวก ข.	138
ภาคผนวก ค.	144
ประวัติผู้เขียน	179

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	ค่าความถี่ของความคิดเห็นของกลุ่มผู้บริหาร	50
2	ค่าร้อยละของความคิดเห็นของนักศึกษา	54
3	ค่าร้อยละของความคิดเห็นของกลุ่มอาจารย์	58
4	ค่าความถี่ของค่าให้สัมภาษณ์	63
5	ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็น (จากแบบสอบถามรอบที่ 1)	66
6	ค่ามัธยฐานและพิสัยระหว่างควอไทล์ของความคิดเห็น (จากแบบสอบถามรอบที่ 2)	75

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแผนภูมิ

แผนภูมิที่		หน้า
1	กระบวนการของการเรียน	14
2	องค์ประกอบของการเรียนการสอน	15
3	การศึกษาเนื้อหารายวิชา	19

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย